

BESLUT
2022-01-07

Dnr: SU FV-1.1.3-3483-21

Områdesnämnden för humanvetenskap

Justitiedepartementet

Elisabeth Wåghäll Nivre
Vicerektor

Remissyttrande över Socialstyrelsens rapport Öppna insatser utan samtycke

Områdesnämnden för humanvetenskap vid Stockholms universitet har ombetts inkomma med synpunkter på rubricerad remiss. Denna har remitterats till Juridiska fakulteten och Samhällsvetenskapliga fakulteten. Yttranden har inkommit från båda fakulteterna. De redovisas i bifogade bilagor och utgör områdesnämndens svar.

Bilagor:

- Juridiska fakultetens remissvar (Jur fak)
- Samhällsvetenskapliga fakultetens remissvar (Sam fak)

Elisabeth Wåghäll Nivre
Vicerektor

Karolina Alveryd
Utredare

Juridiska fakultetskansliet

Områdesnämnden för humanvetenskap

Remiss: Socialstyrelsens rapport Öppna insatser utan samtycke

Sammanfattning

Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet ser det som självklart och angeläget att arbeta för att förebygga att barn och unga far illa och att socialtjänsten ska ha de verktyg som behövs för att på bästa sätt arbeta med barn och vårdnadshavare. När det gäller förslagen som Socialstyrelsen har lagt fram avseende utvidgade möjligheter att besluta om öppna insatser utan samtycke anser dock fakultetsnämnden att det saknas tillräckligt underlag för att ta ställning till de föreslagna förändringarnas nytta och proportionalitet. Det beror dels på att regeringen genom att ändra Socialstyrelsens utredningsuppdrag 2019 verkar ha föregått Socialstyrelsens kartläggning av kunskapsläget och utredning av behov, dels på att de föreslagna ändringarna bör analyseras i ljuset av andra närliggande förslag om förändringar av den sociala barnvården som lagts fram på senare tid och som är under utredning för närvarande. När det gäller sänkt åldersgräns för öppna insatser utan vårdnadshavares samtycke som föreslås införas i socialtjänstlagen (3 kap. 6 a §) anser fakultetsnämnden att det finns anledning att tydliggöra hur omfattande och ingripande insatser som kan komma i fråga, samt att det finns anledning att överväga en öppen bedömning av ålder och mognad istället för att ange en ny lägre fast åldersgräns. När det gäller förslaget om en utvidgning av 22 § LVU ifrågasätter fakultetsnämnden om det är lämpligt att införa en förändring i LVU i nuläget utan att också beakta ovan nämnda förändringar i den reglering som rör den sociala barnvården. Fakultetsnämnden vill betona vikten av att den sociala barnvården reformeras på ett enhetligt och genomtänkt sätt. Som det ser ut nu finns det en tydlig risk för det motsatta och att det finns ett oundgängligt behov av en genomlysning av reglering i både socialtjänstlagen och LVU.

Övergripande synpunkter på utredningen och behovet av en samlad risk- och konsekvensanalys

Utredningsuppdraget

Regeringen beslutade år 2018 att ge Socialstyrelsen i uppdrag att redogöra för kunskapsläget om öppna insatser utan samtycke till unga respektive vårdnadshavare och att bedöma om det som framkom kunde motivera en lagändring inom området. Genom ett regeringsbeslut i november 2019 ändrades Socialstyrelsens uppdrag till att även lämna förslag på hur möjligheterna att ge öppna insatser utan samtycke till barn och unga kan öka. I det nya uppdraget ingick en fördjupad analys av bestämmelserna 3 kap. 6 a §

socialtjänstlagen (2001:453) och 22 § lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Förslag till ändringar i dessa bestämmelser för att öka möjligheterna att ge öppna insatser utan samtycke skulle enligt direktiven läggas fram oavsett Socialstyrelsens ställningstagande till om det baserat på kartläggning av kunskapsläget ansågs motiverat med sådana lagändringar. Det måste sägas vara ett besynnerligt uppdrag.

Det är oklart vilket underlag som låg till grund för regeringens slutsats att det fanns ett behov av ökade befogenheter för socialtjänsten att ge öppna insatser i fler fall och i fler situationer. Det framstår för fakultetsnämnden som att regeringen genom de ändrade direktiven har föregått den utredning av kunskapsläget som Socialstyrelsen hade fått i uppdrag att genomföra. Detta har lett till att viktiga frågor om nyttan och behovet av att ge socialtjänsten ökade befogenheter enligt fakultetsnämndens mening lämnas obesvarade, eller i alla fall otillräckligt utredda. Detta är särskilt olyckligt med tanke på att de föreslagna författningsändringarna delvis innebär befogenhet att begränsa av barns och vårdnadshavares mänskliga rättigheter. För att bedöma om sådana begränsningar är proportionerliga och väl avvägda måste det stå klart vilket eller vilka samhällsproblem de avser att lösa och vilka alternativ som finns.

Att försöka förebygga att barn och unga far illa och att tillgodose barns rättigheter är ett lovvärt syfte. Fakultetsnämnden anser dock att det är olyckligt att det saknas en mer förutsättningslös utredning och insamlande av befintlig kunskap från forskning och tidigare utredningar beträffande om det är så att barn och unga inte får tillgång till rätt insatser i rätt tid, vad förklaringen till dessa problem är samt hur dessa problem kan lösas. Om det är så att barn inte får den hjälp och det stöd som de behöver i rätt tid är det enligt fakultetsnämndens mening ett problem som behöver genomlysas ur ett större perspektiv och det finns i så fall anledning att ta ett bredare grepp om frågan. Det begränsade uppdrag som Socialstyrelsen fått – att se över 3 kap. 6 a § socialtjänstlagen och 22 § LVU – är då inte tillräckligt.

Behov av samlad konsekvensanalys av förändringar inom den sociala barnvården

Fakultetsnämnden kan vidare konstatera att Socialstyrelsens författningsförslag endast utgör ett av flera förslag om förändringar i socialtjänstlagen och i LVU som presenterats på senare tid och som utreds för närvarande. I promemorian *Barnet bästa när vård enligt LVU upphör* (Ds 2021:7) föreslås bl.a. att socialtjänsten ska få möjlighet att kräva drogtest av vårdnadshavare inför umgänge och upphörande av vård enligt LVU. I samma promemoria, samt i utredningen *Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag* (SOU 2020:47) föreslås att tiden för uppföljning av barns situation efter att en utredning som gäller barns behov av stöd och skydd avslutats eller efter att en placering av barn och unga utanför hemmet har upphört, ska förlängas från två till sex månader. Den senare utredningen innehåller även ett förslag om utökade möjligheter för socialtjänsten att tala med barn utan vårdnadshavarens samtycke eller närvaro i så kallade förhandsbedömningar. Därutöver presenterade Socialstyrelsen rapporten *Placering av barn utan vårdnadshavarnas samtycke – fördjupad analys av förslag i SOU 2015:71* i maj 2021. Rapporten, som också tagits fram på uppdrag av regeringen, rör frågan om att ge socialnämnd möjlighet att med stöd av socialtjänstlagen besluta om placering av barn som fyllt 16 år utan vårdnadshavarens samtycke. Dessutom har det under 2021 tillsatts tre utredningar med uppdrag att föreslå författningsändringar med koppling till den sociala barnvården: Utredningen *Vikten av trygghet och kontinuitet för barn i utsatta situationer – en översyn av reglerna i föräldrabalken* (Dir. 2021:70) som tillsatts av justitiedepartementet förväntas presentera sina förslag i december 2022, och utredningen *Barn och unga i samhällets vård* (Dir. 2021:84) har tillsatts av socialdepartementet och

ska redovisa sina förslag i april 2023. Det pågår även en utredning på uppdrag av riksdagens socialutskott som rör upphörande av vård enligt LVU som ska presentera sina förslag i mars 2022 (Protokoll med bilaga från utskottssammanträde den 6 maj 2021, 2020/21:57). Det är alltså en rad förslag som lagts fram och det pågår för närvarande utredningar på området med både socialdepartementet, justitiedepartementet, socialutskottet och Socialstyrelsen som avsändare. Dessa olika förslag kan, enligt fakultetsnämndens mening, inte analyseras separat, utan måste ses som olika delar av en större genomgripande förändring, som behöver utredas i ett sammanhang.

Det här aktuella förslaget från Socialstyrelsen är som framgår bara ett i raden av förslag om att utöka socialtjänstens möjligheter att agera utan samtycke eller med tvång med stöd av socialtjänstlagen. I rapporten beskrivs förslagen om förändring i 3 kap. 6 a § socialtjänstlagen och 22 § LVU som åtgärder för att fylla ”glappet” mellan frivillighet och tvång i situationer där vårdnadshavare inte samtycker till stöd som barnet behöver, men situationen inte är så allvarlig att tvångsåtgärder enligt LVU kan vidtas. Fakultetsnämnden anser som redan nämnts att det är angeläget att se till att barn som är i behov av vård och stöd ska få tillgång till det. Samtidigt finns en risk att den samlade effekten av förslagen gör att gränsen mellan frivillighet och tvång blir otydlig och att det riskerar att påverka förtroendet för socialtjänsten och därmed myndighetens möjligheter att samverka med utsatta barn och familjer. Här saknas en samlad risk- och konsekvensanalys som inkluderar de andra förslag som lagts fram och som med stor sannolikhet kommer att läggas fram.

Ett samlat intryck av förslagen som lagts fram och är under utredning är också att det finns en strävan mot att stärka barnets självständiga ställning i den sociala barnvården. Detta kan vara positivt ur ett barnrättsperspektiv men för att kunna dra relevanta slutsatser om risker och fördelar med en sådan förändring behöver det analyseras ur ett helhetsperspektiv. Även en sådan analys saknas idag. Här bör även noteras att när det gäller Socialstyrelsens förslag till utvidgning av 22 § LVU handlar det om möjligheter att besluta om insatser till barnet utan såväl vårdnadshavares som barns samtycke om det bedöms vara till barns bästa. Att beskriva detta som ett stärkande av barnrättsperspektivet så som görs i författningskommentaren (sid. 73) kan problematiseras då det faktiskt handlar om ett förtydligande av att begränsa barns självbestämmande när insatser ska kunna ges mot deras vilja.

Fakultetsnämnden övergripande synpunkter på utredningen och förslaget är alltså att det saknas tillräcklig utredning om behovet av de förändringar som föreslås och att det behövs ett bredare och mer problematiserande perspektiv i hanteringen av tvång och frivillighet i lagstiftningen och barns självständiga ställning inom den sociala barnvården.

Öppna insatser utan samtycke från vårdnadshavare – sänkning av åldersgränsen i 3 kap. 6 a § socialtjänstlagen

Utredningen har lagt fram ett förslag om att sänka åldersgränsen från 15 till 12 år för att kunna beviljas öppna insatser utan vårdnadshavares samtycke. En sänkning av åldersgränsen utgör ett ingrepp i vårdnadshavares rätt till privat- och familjeliv samt befogenhet att besluta i frågor som rör deras barn. En förutsättning för att införa sådan reglering är att den är nödvändig för att tillgodose ett legitimt intresse och att den är proportionerlig. Denna bedömning måste göras noggrant och med respekt för den rättighetsbegränsning som förslaget innebär. Det är därför enligt fakultetsnämndens mening olyckligt att det saknas mer ingående information om vad de insatser som man ska kunna ge till barn utan vårdnadshavares samtycke faktiskt innefattar och innebär. Den

information som finns om öppna insatser i utredningen är generell och oprecis och ger inte någon klarhet i hur ingripande eller omfattande de insatserna kan vara. Utredningen ger därför inte någon vidare ledning för en proportionalitetsbedömning. Det är därför angeläget att på ett tydligare sätt ange vilka insatser som kan komma i fråga när det gäller öppna insatser till barn utan vårdnadshavares samtycke.

Vidare vill fakultetsnämnden väcka frågan om att, istället för att införa en ny fast åldersgräns på 12 år, ge möjlighet att bevilja barn insatser utan samtycke från vårdnadshavarna utifrån en bedömning av barnets ålder och mognad, samt i relation till vilken insats det avser (frågans beskaffenhet). Det står klart att åldersgränser alltid är förknippade med svårigheter. Mognads- och utvecklingsnivån kan skilja sig avsevärt mellan olika individer som är lika gamla. Det gäller oavsett ålder (dvs. både för vuxna och barn), men är möjligen särskilt tydlig när det gäller barn i tidiga tonåren. Fasta åldersgränser är därför problematiska i den åldern samtidigt som sådana kan ses som enkla i meningen att de kan ge effektivare tillämpning och större förutsägbarhet. Det minskar den enskilde handläggarens bedömningsutrymme och kan leda till mer formellt likformiga beslut. I utredningen anges även ökad förutsebarhet för barnet som en fördel med fasta åldersgränser. Med tanke på de nämnda stora skillnaderna som kan föreligga mellan individer med samma ålder finns det dock stora risker med fasta åldersgränser.

Det är också så att oavsett om den föreslagna regeln innefattar en fast åldersgräns kommer varje beslutsfattare ändå att behöva göra en omfattande lämplighetsbedömning i fråga om beviljande av insatser till barn utan samtycke av vårdnadshavare. Av utredningen framgår att en sådan bedömning ska innefatta bl.a. barnets behov av insatsen, möjlighet att genomföra den och ta till sig den utan vårdnadshavarna samt vårdnadshavarnas inställning. En sådan bedömning kommer ofrånkomligen även att behöva innefatta bedömningar av barnets mognadsnivå. Detta innebär att beslutsfattaren ändå kommer att behöva bedöma ett flertal faktorer som rör barnets situation och mognad i relation till den insats som planeras. Fördelarna med en fast åldersgräns – likabehandling och förutsebarhet – blir då ändå lidande. Kanske kan därför fördelarna med att låta varje barn bedömas utifrån sina specifika behov och förutsättningar väga tyngre.

Som i beskrivs i avsnittet ovan anser fakultetsnämnden att det finns anledning göra en mer förutsättningslös undersökning av hur stort problemet med att barn inte får rätt stöd på grund av att vårdnadshavare motsätter sig sådana insatser är och i vilken utsträckning det problemet kan lösas genom en sänkning av åldersgränsen i 3 kap. 6 a § socialtjänstlagen. Men, om det är så att det är ett stort problem och att det kan avhjälpas genom en utvidgning av den bestämmelsen, kan det ifrågasättas varför då endast barn som fyllt 12 år ska få den hjälpen. Är det så att barn under 12 år också riskerar att inte får rätt insatser på grund av vårdnadshavares motstånd till sådana?

Fakultetsnämnden anser att frågan om den sänkta åldersgränsen förtjänar en djupare utredning i linje med den övergripande utredning om barns självständighet och självbestämmande inom den sociala barnvården, med ett helhetsgrepp om regelverket, som efterfrågas ovan. I en sådan utredning bör även frågan om barns processbehörighet behandlas på ett mer djupgående sätt än i den nu remitterade utredningen från Socialstyrelsen. Om lagen öppnar för möjligheten att ge insatser till barn från yngre ålder ligger det nära till hands att även sänka åldern för processbehörighet.

Slutligen vill fakultetsnämnden betona vikten av att socialtjänstens handläggare får det stöd som behövs för att kunna göra välvägd lämplighetsbedömningar i samband med beviljande av insatser till barn utan vårdnadshavares samtycke. I utredningen framkommer flera risker för barnet om insatser beviljas utan att en utförlig behovs- och

riskbedömning görs. Det är därför ett stort ansvar som läggs på den enskilde handläggaren.

Utvidgning av öppna insatser med tvång enligt 22 § LVU

Rapportens andra förslag, att utvidga möjligheten att besluta om öppna insatser utan samtycke med stöd av 22 § LVU att även omfatta barn som riskerar att skadas på grund av brister i hemmiljön, kommenteras kortfattat nedan.

Inledningsvis noteras att Socialstyrelsen i sin utredning bedömt att det inte är lämpligt att genomföra författningsändringen med motiveringen att fördelarna inte överväger riskerna som finns för barnet. Detta måste enligt fakultetsnämndens mening tas på allvar. Det får även ses som ett tecken på att den förändring av utredningsuppdraget som regeringen beslutade om 2019, som diskuterats ovan, inte var tillräckligt underbyggd.

Det kan konstateras att en utvidgning av 22 § LVU skulle utgöra en rättighetsbegränsning för barn och vårdnadshavare som kräver en noggrann intresseavvägning innan den genomförs. Förslaget innebär även utökade möjlighet för socialnämnden att utöva tvång mot barn och vårdnadshavare trots att förutsättningarna i 2 och 3 §§ LVU inte är uppfyllda. Detta utgör ytterligare ett förslag som lagts fram på senare tid som bidrar till en uppluckring av gränsen mellan frivillighet och tvång inom den sociala barnvården (se redogörelse för andra förslag ovan). Denna uppluckring är enligt fakultetsnämndens mening problematisk och det finns anledning att vara särskilt vaksam över vilka effekter den föreslagna ändringen skulle få tillsammans med övriga förslag på området.

Frågan om förändring av 22 § LVU behöver mot denna bakgrund ses över tillsammans med de förslag om förändringar i LVU och socialtjänstlagen som beskrivs ovan. De stora förändringar som nu är på gång inom ramen för tvångsvård av barn och unga är uppdelade mellan olika utredningar som lämnar självständiga förslag om förändringar i bl.a. LVU, socialtjänstlagen och föräldrabalken (1949:381). Det bildar ett lapptäcke av försök att förändra lite här och lite där, utan ansvar för helheten. Det kan inte nog betonas att det finns ett behov av en genomlysning av regleringen av hela den sociala barnvården i linje med det arbete som gjordes i SOU 2015:71 i vilken en ny LVU föreslogs. En översyn skulle dock behöva inkludera de bestämmelser som rör den sociala barnvården som finns i socialtjänstlagen också.

Mot denna bakgrund ifrågasätter fakultetsnämnden om det är lämpligt att i detta skede göra ytterligare ändringar som inte utgör en del av en genomgripande och genomtänkt förändring av regelverket.

Remissvaret har på fakultetsnämndens uppdrag beslutats av dekanus, professor Jessika van der Sluijs. Yttrandet har beretts av professor Pernilla Leviner, föreståndare för Barnrättscentrum och forskarstuderande Vera Yllner. Föredragande har varit utredare Karolina Alveryd. Yttrandet har expedierats av Juridiska fakultetskansliet.

Stockholms
universitet

Dnr: SU FV-3483-21

2021-12-22

Anders Nilsson
Samhällsvetenskapliga fakultetskansliet

Yttrande över Socialstyrelsens författningsförslag i rapporten *Öppna insatser utan samtycke*

Samhällsvetenskapliga fakulteten har getts möjlighet att lämna synpunkter angående Socialstyrelsens författningsförslag i rapporten *Öppna insatser utan samtycke*.

Remissen har besvarats av Institutionen för socialt arbete och utgör fakultetens svar.

Detta beslut har fattats av dekanus Yvonne Svanström, föredragande har varit handläggare Anders Nilsson.

Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden

Stockholms universitet
Samhällsvetenskapliga fakultetskansliet
106 91 Stockholm

www.samfak.su.se

Yttrande

Öppna insatser utan samtycke. Rapport till regeringen uppdrag S2019/04727/FST

Sammanfattning

Vi stöder rapportens förslag om att öppna insatser ska kunna beviljas till barn under 12 år utan vårdnadshavares samtycke med stöd av Sol.

Vi stöder rapportens avrådande från att i nuvarande kunskapsläge utvidga 22 § LVU till att omfatta brister i hemmiljön.

Vi ser ett behov av fortsatt utredning och kunskapsinventering när det gäller öppna insatser till vårdnadshavare enligt LVU i vissa specifika situationer.

Vi vill påpeka att individbaserade offentlig statistik om öppna insatser skulle fylla viktiga kunskapsluckor när det gäller insatsernas användning. Idag saknas sådan statistik.

Allmänna synpunkter

Vi menar att socialtjänsten behöver en utökad arsenal av åtgärder för att så tidigt och effektivt som möjligt kunna ge barn i utsatta situationer hjälp och stöd i olika former. Det finns ett glapp mellan öppna insatser med samtycke och det drastiska steg en placering av barn utanför hemmet innebär. Frågan är i vilken mån öppna insatser utan samtycke kan minska det glappet och hur man ska väga den inskränkning i bestämmanderätt för barn och vårdnadshavare sådana insatser innebär, mot vidgade möjligheterna till stöd och hjälp och/eller kontroll av barn i utsatta förhållanden. Det är också viktigt att väga in vilka risker vidgade tvångsmöjligheter för med sig när de gäller barns och föräldrars syn på socialtjänsten. Större tvångsbefogenheter kan ge ökad rädsla bland allmänheten, vilket kan försvåra arbete enligt den frivillighets- och samtyckesprincip som är en av grundpelarna i socialtjänstlagstiftningen.

Det finns mycket begränsad forskning om effekter av öppna insatser vare sig de görs med eller utan samtycke, vilket inte ska tolkas som att sådana effekter saknas. Det är också ett faktum att de möjligheter som redan finns att ge öppna insatser utan samtycke används i liten omfattning. Detsamma gäller i våra nordiska grannländer, där lagstiftningen ger vidare möjligheter än i Sverige.

Sänkning av åldersgränsen i Sol

Det är centralt att socialtjänsten kan komma in tidigt med åtgärder för att förhindra att barn far illa eller utvecklas negativt i sitt eget beteende. Om det finns ett behov av sådana åtgärder, men föräldrarna motsätter sig det, medan barnet ifråga samtycker är det rimligt att barnets samtycke väger tyngst. Vi menar att den 15-årsgräns som idag gäller kan sänkas till 12 år. En sänkt åldersgräns ger ett vidgat handlingsutrymme för socialtjänsten och tar fasta på att även barn under 15 år kan ha agens och i enlighet med det bör kunna bestämma om man vill ta emot en insats. Det är viktigt att understryka att socialtjänsten noggrant måste bedöma lämpligheten i åtgärderna för det enskilda barnet och inte minst risken för att barnet hamnar i en lojalitetskonflikt gentemot föräldrarna. Rent praktiskt finns säkert konkreta svårigheter i att genomföra öppna insatser utan föräldrars samtycke, vilket kan vara en förklaring till att de hittills använts i så liten omfattning. Det innebär dock inte att möjligheten ska uteslutas. Det behövs vägledning till kommunerna om hur samtyckesfrågan kan hanteras, liksom utveckling av själva insatserna, som idag inte är definierade och där det finns mycket stor variation mellan kommunerna i landet. Tillgång till lämpliga insatser är en nyckelfråga om lagändringen ska få någon praktisk betydelse.

Utvidgning av 22 § LVU

Det är en mer komplicerad fråga om möjligheten att ge öppna insatser enligt LVU ska vidgas till att också omfatta barn som behöver stöd på grund av förhållandena i hemmet. Det kan å ena sidan finnas risk att en sådan möjlighet skulle användas i situationer där barnets utsatthet är så stor att en placering vore det lämpligaste, men att den inte genomförs för att socialtjänsten istället går in med öppna insatser. Å andra sidan är det angeläget att hitta sätt att undvika placeringar, med allt vad de innebär, utan att barn försätts i riskfyllda situationer. Idag finns inget mellanläge när brister i omsorgen enligt § 2 LVU föreligger och föräldrar/barn inte samtycker till öppna insatser. Om det glappet ska minska, kan man i princip tänka sig tvångsbaserade åtgärder mot antingen barn eller vårdnadshavare eller bägge delarna. Vi instämmer i rapportens tveksamhet när det gäller tvångsinsatser riktade till barnen. Risken att barnen, trots LVU-indikationer på bristande hemförhållande, blir fortsatt utsatta är betydande. De praktiska möjligheterna att genomföra de öppna insatserna så att barnen ändå skyddas är rimligtvis begränsade, men här behövs mera kunskap. Vi har emellertid svårt att se logiken i

följande argumentation i rapporten "det är inte försvarbart att besluta om insatser med tvång till barn när det är föräldrarna som brister i omsorgen". Vid en placering enligt § 2 LVU riktar sig det konkreta tvånget mot just barnet.

Insatser som riktar sig till föräldrarna ingår inte i utredningsuppdraget. Vi kan tänka oss att sådana öppna insatser enligt LVU skulle kunna fylla en funktion när barn som varit placerade flyttar tillbaka till vårdnadshavarna. Fallet med Lilla Hjärtat visar på behovet av att t ex kunna begära regelbundna drogtest eller annan form av kontakt med vårdnadshavare för att försäkra sig om barnets trygghet i hemmet. Vi stödjer en fortsatt utredning av hur insatser till vårdnadshavare utan samtycke skulle kunna utformas.

Det svaga kunskapsläget när det gäller öppna insatserns användning, innehåll och effekter är bekymmersamt. Vi vill påpeka att det idag saknas individbaserad offentlig statistik om socialtjänstens öppna insatser. Tidigare har sådan funnits, men numera publiceras Socialstyrelsen endast mängdstatistik, dvs antalet insatser som ges. Det går alltså inte att följa t ex hur öppna insatser relaterar till placeringar. Det skulle ge en stor kunskapsvinst om samma princip rådde för statistik om öppna insatser, som för placeringar utanför hemmet.

Yttrandet har skrivits av professor Marie Sallnäs i samarbete med professor Tommy Lundström och docent Emelie Shanks.